

Økologispecialiet er kommet dårligt fra start

I år kan landsbrugseleverne for første gang vælge økologi som speciale på deres uddannelse. Men kun fire ud af de 15 danske landbrugsskoler udbyder økologispecialiet til deres elever.

UDDANNELSE
AF NINNA JALOB

I år voksede landbrugsuddannelsen og gik fra tre til fire specialer, så landbrugselever nu kan opnå titlen som faglært økolog på hovedforløb 2 af deres uddannelse. Et længe ventet ønske fra Landbrug & Fødevarers Økologisektion og Økologisk Landsforening.

Efter en rundringning til landbrugsskolerne står det dog klart, at opbakningen til specialiet er lille. Kun fire ud af de 15 skoler vil på nuværende tidspunkt udbyde specialiet til deres elever.

Agroskolen Hammerum ved Herning er en af de 11 skoler, hvor økologispecialiet er kommet dårligt fra start.

»Ingen af vores elever har ønsket økologispecialiet, fordi det fratager dem muligheden for at specialisere sig inden for husdyr og planter. Eleverne ved, at undervisningen leverer et tilstrækkeligt niveau af økologi, og det tjener hverken eleverne eller fagligheden med små hold på uddannelsen,« siger forstander Jeppe Bomann.

Et smalt elevgrundlag går igen hos flere af skolerne, som udover manglende efterspørgsel nævner mangel på ressourcer og i nogle tilfælde faldende elevtal på uddannelserne.

»Personligt synes jeg, at vi leverer et godt økologiproduct i vores valgfag, og når elevgrundlaget heller ikke er der, så er det jo svært bakke op om specialiet. Hvis jeg havde 25 elever, som ønskede en specialisering i økologi, ville jeg indføre specialiet, men lige nu sender jeg de elever, der kommer til mig og ønsker økologi, til Kalø,« fortsætter Jeppe Bomann.

VIL VARE LIDT ENDNU

Ifølge forstander Lars Møgelbjerg Andersen på Asmildkloster Landbrugsskole ved Viborg vil den dårlige start vare et par år endnu

»Efter vores vurdering vil en efterspørgsel tidligst vise sig i foråret 2025. Mange læringe ønsker en specialisering i husdyr eller planter. Økologispecialiet skal rumme begge dele og vil derfor for en del - også læringe fra økologiske bedrifter - være mindre attraktivt, idet der er

”

Personligt synes jeg, at vi leverer et godt økologiproduct i vores valgfag, og når elevgrundlaget heller ikke er der, så er det jo svært bakke op om specialiet.

JEPPE BOMANN,
FORSTANDER,
AGROSKOLEN HAMMERUM

mindre specialisering i det felt, de brænder for,« forklarer han i et skriftligt svar til Økologisk Landbrug, hvor han samtidig bekræfter, at Asmildkloster Landbrugsskole ikke vil udbyde økologispecialiet på det kommende hovedforløb 2 til foråret.

På Morsø Landbrugsskole har man valgt at udbyde økologispecialiet, men forstander Jonas Lundgren Korsgaard forventer ikke at oprette specialiet på det kommende hovedforløb 2, da alle elever har valgt en specialisering inden for enten planter eller husdyr.

SUCCEP PÅ KALØ

Efterspørgslen ser helt anderledes ud på Kalø Økologisk Landbrugsskole, som har stor succes med økologispecialiet, og forstander Nikolaj Houkjær er glad for, at de endelig kan skrive faglært økolog på deres uddannelsesbeviser.

»I år har der ikke været interesse for specialerne i planter og husdyr. Vi kører udelukkende økologispecialiet. Der er endda elever, der har sat deres uddannelse på standby for at få specialiet til foråret. For vores elever er Kalø et aktivt tilvalg, fordi vi har fokus på økologi. Vores elever var nok ikke blevet landmænd, hvis vi ikke havde eksisteret.«

På trods af succesen tilslutter forstander Nikolaj Houkjær sig sine kollegaers kritik af længden på økologispecialiet. Til forskel fra de andre specialer, hvor eleverne i 7,5 uge går i dybden med enten husdyr- eller planteproduktion, skal specialise-

”

Specialiseringen i økologi er ny, og den skal finde sine ben at stå på.

LONE ANDERSEN,
VICEFORMAND,
LANDBRUG & FØDEVARER

ringen i økologi favne begge dele i samme tidsrum.

Nikolaj Houkjær håber på en fremtidig løsning, der vil give mere tid til økologispecialiseringen. Kalø Økologisk Landbrugsskole har i mange år været kendt for sin profil med fokus på økologi, bæredygtighed og klima. I Slagelse ligger landets anden økologiske landbrugsskole Jernbjerggaard, hvor økologispecialiet har fået en varm velkomst, men ønsket om at få en fuld økologisk uddannelse står stadig højt på listen.

L&F: GIV DET TID

Lone Andersen, viceformand i Landbrug & Fødevarer (L&F) og formand for det faglige udvalg for landbrugsuddannelsen, som har arbejdet for at få indført økologispecialiet, siger, at man bør væbne sig med tålmodighed:

»Specialiseringen i økologi er ny, og den skal finde sine ben at stå på. Alle skoler har en businesscase, og derfor kan man blive fagudlært økolog, hvor det giver mening ift. elevgrundlag og ressourcer. Landbrug og Fødevarer er i tæt samarbejde med skolerne, og vi følger specialerne. Om et par år vil vi evaluere på økologispecialiet, men indtil da må vi vente og se.«

Specialiseringerne på landbrugsuddannelsens hovedforløb 2 udbydes på de fleste af landets skoler kun til foråret, og derfor vil der gå et år, før skolerne igen vil tage stilling til om, de skal udbyde specialiet.

STATUS PÅ SPECIALET

Disse skoler udbyder specialiet:

- Morsø Landbrugsskole
- Kalø Økologisk Landbrugsskole
- Jernbjerggaard (Slagelse)
- Hansenberg (Kolding)

Udbyder ikke:

- Nordjyllands Landbrugsskole (Nibe)
- Techcollege (Aalborg)
- Agroskolen Hammerum (Herning)
- Asmildkloster Landbrugsskole (Viborg)
- Bygholm Landbrugsskole (Horsens)
- Dalum Landbrugsskole (Odense)
- Grindsted Landbrugsskole
- Gråsten Landbrugsskole
- Jordbrugets Uddannelsescenter Aarhus
- Kjærgaard Landbrugsskole (Bramming)
- Roskilde Tekniske Skole

I år har Icoel i samarbejde med DLBR-rådgivningen over hele landet udført ca. 300 omlægningstjek, 120 udviklingstjek og 40 informationsmøder. Arkivfoto: Joachim Plaetner Kjeldsen

Innovationscenter er klar til 2024 med gratis rådgivning

Konventionelle landmænd, der overvejer at lægge om til økologi, kan få et gratis omlægningstjek næste år. Ligeledes kan økologer, som har behov for et udviklingstjek, få gratis rådgivning.

OMLÆGNING
AF HENRIK HINDBY KOSZYCZAREK

Der er gode forudsætninger for at øge det økologiske areal i 2024. Fonden for Økologisk Landbrug har nemlig bevilget midler til, at omlægningsskulerter fra bl.a. Innovationscenter for Økologisk Landbrug (Icoel) ligesom i år atter kan foretage gratis omlægning- eller udviklingstjek.

De gratis besøg er målrettet både konventionelle, der leger med tanken om at omlægge til økologi, og eksisterende økologer.

I år har Icoel i samarbejde med DLBR-rådgivningen over hele landet udført ca. 300 omlægningstjek, 120 udviklingstjek og 40 informationsmøder med varierende fagligt indhold.

FÅ AFSØGT MULIGHEDER

For den konventionelle landmand vil rådgivningen omhandle muligheden for at lægge om til økologi, mens det for den økologiske kan være et udviklingstjek, hvor man for eksempel gennemgår produktionen og ser på, hvilke justeringer eller investeringer økologen evt. bør foretage.

»Det er jo herligt, når vi får midler til det her, for rådgivning er et essentielt redskab dels til at få udviklet økologien, dels til at få nye økologiske producenter. Flirter man med tanken om at lægge om til økologi, er denne gratis rådgivning målrettet den enkelte bedrift rigtig god til at få afsøgt mulighederne, og den håndsækning, som vi har erfaret, at mange har be-

hov for,« siger Jens Peter Hermansen, chefkonsulent hos Icoel.

Han understreger, at selvom midlerne kommer fra en økologisk fond, vil rådgivningen være objektiv:

»Ingen skal lokkes. Økologi bliver kun en succes, hvis den enkelte landmand har succes med det, og de skal selv have noget ud af det for at kunne bidrage positivt.«

LYS FOR ENDEN AF TUNELLEN

Skulle man som landbruger være tøvende med at lægge om til økologi efter et lidt tungt år, hvor salget stagnerede, maner Jens Peter Hermansen til ro. Han ser ingen tegn på, at økologien vil stå i stampe.

»Når vi hører på vandrørerne, hvad der forventes i foodservice og detailhandel, er det heldigvis opløftende, og ser man på de helt store trends, kommer hensynet til natur, miljø, biodiversitet og grundvand til at spille en større rolle i fremtiden. De økologiske grundprincipper passer rigtig godt til fremtiden. Uden at skulle negligere de eksisterende økonomiske bump på vejen, så ser det lyst ud, og det er der, hvor den enkelte landmand skal overveje, hvornår han eller hun skal foretage investeringer,« siger han og tilføjer:

»Nok er det et agilt erhverv, men det også kapitaltungt med bygningsmasse og maskiner, som har en lang afdragsprofil. Det er ikke noget, man lige omlægger fra dag til dag - man er nødt til at se på det hen over en årrække og vurdere, hvor pilen peger henad. Tror man, at den positive udvikling, som økologi har haft, er slut, skal man selvfølgelig spørge sig selv, hvad det så er, man skal producere på sine marker. Har man et bedre bud end økologi, så er det da dét, man skal overveje. Men økologi har altså rigtig lyse udsigter, og jeg tror, at det i fremtiden bliver det fundament for fødevarerproduktionen, som det konventionelle er i dag.«